

Samen met de provincie Drenthe zijn afspraken gemaakt over de financiering van het LDEB. Het financieringsvoorstel van het LDEB ligt ter besluitvorming voor. Met dit voorstel blijft de klimaatsubsidie (€ 500.000) behouden voor het energiesysteem Nieuwveense Landen en ontvangt het LDEB een lening (€ 650.000) van de Drentse Energie Organisatie (DEO).

Aanleiding

Op 24 juni 2009 heeft de gemeenteraad het ambitiedocument "Nieuwveense Landen, aangenaam duurzaam" vastgesteld. Op 1 juli 2010 hebben Gemeente, Rendo, Provincie Drenthe en Waterschap Reest en Wieden de intentieovereenkomst ondertekend. Na consultatie van de gemeenteraad op 16 juni 2011 is het principebesluit genomen om een lokaal duurzaam energiebedrijf op te richten. Op 27 juni 2011 heeft de gemeente Meppel met Rendo Duurzaam B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot oprichting van het lokaal duurzaam energiebedrijf te komen. Bij deze besluitvorming waren de notariële stukken in concept reeds bijgevoegd. Deze stukken zijn nu definitief gemaakt en nogmaals als bijlage toegevoegd.

De raad en college hebben dus al het principebesluit genomen om een duurzaam energiebedrijf op te richten. Bij de oprichting van een vennootschap is het echter wettelijk verplicht om de raad wensen en bedenkingen kenbaar te laten maken. Dit is dus een noodzakelijke procedurele vervolgstap.

Beoogd (maatschappelijk) effect/ doel

Het doel van het oprichten van het lokaal duurzaam energiebedrijf is het bieden van een voordeel voor de toekomstige gebruiker en bewoners van Nieuwveense Landen en het realiseren en borgen van de klimaatambities van de gemeente (aangenaam duurzaam). De energieambitie van de gemeente bestaat kort gezegd uit het ontwikkelen van een energieleverende wijk (na 20 jaar bouw), daarnaast moet Nieuwveense Landen een wijk worden waar je aangenaam en duurzaam kan wonen. De bewoners en gebruikers willen we ontzorgen, zowel op het gebied van gebruik (denk aan comfortkoeling en onderhoud), maar ook op financieel gebied (lagere maandlasten).

Waarom een LDEB

Er is grote bezorgdheid over toekomstige energieschaarste en opwarming van de aarde. Voor alle overheden is er in het Klimaatakkoord 2007 – 2011 een doelstelling om CO2 uitstoot terug te dringen door bijvoorbeeld energie te gebruiken uit hernieuwbare bronnen. De CO2 reductie komt het beste tot zijn recht via een lokaal duurzaam energiesysteem, waarbij lokale partijen betrokken zijn om zo een maximaal voordeel voor de bewoner en het milieu te genereren. Het milieuvoordeel voor de hele gebiedsontwikkeling is berekend op een CO2 besparing van 14.000 ton per jaar. Uiteindelijk wordt Nieuwveense Landen energieleverend. Gebleken is dat de benaderde marktpartijen geen belangstelling hebben om onder de gestelde voorwaarden (en doelstellingen) te participeren in het project. Rendo Duurzaam heeft zich wel gecommitteerd aan de randvoorwaarden en doelstellingen van het project. LDEB BV is een noodzakelijk middel om ambities van de gemeente Meppel waar te kunnen maken.

Waarom een B.V.

Voor zover hier van belang is in artikel 160 Gemeentewet vastgelegd, dat het

College slechts besluit tot de oprichting van een besloten vennootschap indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar (publieke) belang. Het publieke belang is in de vorige paragraaf benoemd en verder uitgewerkt in bijlage 1. Memo waarom LDEB en waarom een B.V.

Uit toetsing aan het aanbestedingsrecht volgt verder dat een besloten vennootschap voor de hand ligt. De gemeente en Rendo Duurzaam worden beide voor 50% aandeelhouder. De vennootschap zal eigenaar worden van het systeem, en verder geen werknemers in dienst hebben. Alle werknemers, inclusief de directie worden ingeleend bij de aandeelhouders of aanbesteed bij derden.

In dit voorstel is sprake van het oprichten van een besloten vennootschap. Naar onze mening is de behartiging van het openbaar belang voldoende aangetoond.

Argumenten

1.1 Zonder LDEB geen borging van de ambities en doelstellingen

Het oprichten van een LDEB is de enige manier om de voordelen voor de gebruiker en de klimaatdoelstellingen op dit moment gezamenlijk te borgen. Bij alternatieven zullen beide of een van beide doelstellingen losgelaten moeten worden. Vanuit de markt zal niet op korte termijn geen aangename duurzame oplossing geboden worden.

1.2 Het energiesysteem heeft voordelen

a. Het systeem is integraal en toekomstbestendig. Niet alleen warmte en koude maar ook verduurzaming van de elektriciteit worden mogelijk gemaakt. Nu wordt de basisinfrastructuur aangelegd die later uitgebreid kan worden met eventuele andere technieken.

b. Direct financieel voordeel voor de bewoners. Het streven is om lagere maandlasten en meer comfort te bieden dan bij een traditioneel aardgasgestookte woning. De verwachting is dat energielasten voor fossiele brandstoffen sneller zullen stijgen, hierdoor neemt het voordeel in de toekomst verder toe.

c. Zowel huur- als koopwoningen krijgen duurzame comfortkoeling aangeboden.

d. Ontzorging van de gebruiker, doordat het LDEB investeert in het energiesysteem en het onderhoud op zich neemt.

1.3 Levensvatbaar bedrijfsplan

Het LDEB heeft een bedrijfsvoering met een maatschappelijk karakter waardoor er geen hoge rendementseisen gesteld worden. Wél moet het LDEB een gezond bedrijf zijn. De laatste versie van het bedrijfsplan is bijgevoegd en laat een sluitende begroting en een gezond bedrijf zien. Op dit moment is het directe voordeel voor de bewoner zo'n 8% op het variabele tarief (de GJ-prijs).

1.4 Het benutten van lokale kansen

Zowel samenwerking met lokale partijen in de vorm van bijvoorbeeld Rendo Duurzaam en het Waterschap alsmede het gebruik van lokale energiebronnen wordt ingezet. Denk hierbij aan het inzetten van effluent, biogas, hout en bodemwarmte.

2.1 Wensen en bedenkingen Gemeenteraad (wettelijk vereiste)

Het is een wettelijk vereiste om de gemeenteraad bij oprichting van een vennootschap, vooraf in de gelegenheid te stellen tot het kenbaar maken van wensen en bedenkingen aan het college (artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet).

3.1 Niet opnieuw collegebesluit nodig indien geen bedenkingen

Nadat de gemeenteraad is geconsulteerd en hieruit geen onoverkomelijke

wensen en bedenkingen naar voren zijn gekomen is het niet noodzakelijk opnieuw een collegebesluit te nemen. Dit voorkomt onnodig tijdverlies.

4.1. Goedkeuring Provincie (wettelijk vereiste)

Het is een wettelijk vereiste om goedkeuring van de provincie (gedeputeerde staten) te verkrijgen voordat de besloten vennootschap opgericht kan worden (artikel 160 lid 3 van de Gemeentewet). Goedkeuring kan slechts worden onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Onthouding van goedkeuring wordt niet verwacht.

5.1 Vastleggen samenwerking Waterschap Reest en Wieden

Met het sluiten van de Overeenkomst op Hoofdlijnen wordt de samenwerking tussen de gemeente Meppel, het Waterschap Reest en Wieden en Rendo Duurzaam vastgelegd. In de overeenkomst worden afspraken gemaakt over o.a. de levering van biogas en effluent aan LDEB B.V. Na de formele oprichting van het bedrijf wordt de Overeenkomst op Hoofdlijnen verder uitgewerkt, wat resulteert in een leveranciersovereenkomst tussen LDEB.B.V en het waterschap Reest en Wieden.

6.1 / 7.1 Zekerstellen subsidie en lening provincie en BAK lager

Met het verstrekken van een achtergestelde lening van €425.000 aan LDEB B.V. wordt de verkregen klimaatsubsidie van €500.000 voor het energiesysteem Nieuwveense Landen zeker gesteld.

De BAK is verlaagd door de inzet van klimaatgelden. De BAK is getoetst en als zeer redelijk beoordeeld.

7.2 De financiering van de lening is saldo neutraal

De rente op lening is gelijk aan de rente die de gemeente en Rendo kwijt zijn in hun totale financiering. De aflossing van deze lening wordt afhankelijk van de positieve cashflow om de liquiditeitspositie niet te zwaar te belasten.

7.3 Makkelijker financiering vervolgfases door meer eigen vermogen

Doordat het LDEB in de startfase grotendeels wordt gefinancierd met publiek geld (aandelenkapitaal, subsidies, leningen van de provincie en de gemeente) is de solvabiliteit van LDEB B.V. hoog. Hierdoor heeft het LDEB een hoge solvabiliteit en is externe financiering voor vervolgfases makkelijker.

Kanttekeningen

1.1 Juridische risico's

Op het gebied van de juridische risico's is advies ingewonnen bij twee advocatenbureaus, met name op het gebied van staatssteun en aanbestedingsregels. Op basis van dit actueel onderzoek door de huisadvocaten van de beide partners kan worden geconcludeerd dat de gekozen aanpak verdedigbaar is.

1.2 Bedrijfsrisico's

Het LDEB wordt een normaal bedrijf met bedrijfsrisico's. De belangrijkste risico's zijn hogere kosten en tegenvallende inkomsten. In een risicoanalyse en een gevoeligheidsanalyse zijn deze risico's in kaart gebracht in het bedrijfsplan (zie *vertrouwelijke bijlage 4 bedrijfsplan*). Daarbij zijn de kosten bij aanvang van het project (in de vorm van voorbereidingskosten

en de aanleg van de leidingen) van relatief grote invloed op het rendement. Inkomsten zullen tegenvallen als het bouwtempo sterkt daalt of de tarieven verlaagd worden. Het risico van een lager bouwtempo wordt deels opgevangen doordat veel investeringen meelopen met het bouwtempo.

5.1 Interne besluitvorming partijen moet nog plaatsvinden

De afspraken met het Waterschap Reest en Wieden zijn ambtelijk besproken. Op dit moment wordt nog ambtelijk en bestuurlijk overleg gepleegd over het Akkoord op Hoofdlijnen met het Waterschap. Voor de definitieve oprichting van het bedrijf moeten de betrokken besturen (gemeente, Rendo Duurzaam en het Waterschap Reest en Wieden) nog definitief besluiten op de overeenkomst.

6.1./7.1 Wijkt af van het financieringsbeleid en -statuut

Het financieringsbeleid is terughoudend in het verstrekken van leningen. Voor het LDEB wordt een uitzondering gemaakt omdat het voor de gemeente beleidsmatig zeer relevant is en het verstrekken van de lening als onontkoombaar moet worden beschouwd. De lening wordt aantoonbaar ingezet voor het bereiken van onze duurzaamheidsdoelstellingen. De solvabiliteit van LDEB B.V. is getoetst en voldoende hoog.

7.2 De lening is achtergesteld

De lening van de aandeelhouders is achtergesteld aan de lening van Drentse Energie Organisatie (DEO). Met de aflossing wordt begonnen na aflossing van de lening van de DEO.

8.1 Staatssteunrisico

Uit de staatssteunanalyse blijkt dat er sprake is van verenigbare staatssteun (toegestaan). Bij de financiering zal binnen de staatssteunkaders worden gehandeld. De kans op een negatieve uitkomst van de staatssteuntoets is zeer klein (nihil).

Door het afhankelijk stellen van de bijdragen aan de goedkeuring door de Europese Commissie (toets verenigbare staatssteun) en door binnen de steunkaders te blijven wordt het staatssteunrisico beperkt.

Voor een uitgebreide analyse van staatssteun wordt verwezen naar bijlage 7 (vertrouwelijke memo staatssteun).

Integrale afstemming

Intern is dit voorstel afgestemd met:

- ambtelijk opdrachtgever;
- afdelingscontroller;
- communicatieadviseur;
- planeconoom;
- beleidsadviseur financiën;
- jurist concern control;
- Concerncontroller.

Financiën

Financiering

De gemeente Meppel en Rendo Duurzaam hebben een ambtelijk akkoord bereikt met de provincie Drenthe over de inzet van subsidies (klimaatgeld) en een lening (van het DEO). Onder voorbehoud van de definitieve besluitvorming door de provincie, Rendo en de gemeente ziet de financiering er als volgt uit:

- Storting aandelenkapitaal € 300.000 per aandeelhouder = € 600.000
- Achtergestelde lening van € 425.000 per aandeelhouder = € 850.000
- Klimaatgeld = € 500.000
- Lening DEO = € 650.000

De inzet van het klimaatgeld voldoet alleen aan de subsidievoorwaarden als de gemeente Meppel en Rendo Duurzaam voldoende zelf investeren. Om aan de eisen te voldoen zullen de aandeelhouders aanvullend op de investering in het eigen vermogen (het aandelenkapitaal) ook een achtergestelde lening moeten verstrekken.

Vanwege de storting van € 300.000 als eigen vermogen in de op te richten LDEB B.V. is in de perspectiefnota 2012 - 2016 een kapitaallast van € 15.000 per jaar opgenomen. De gemeente verstrekt daarnaast een achtergestelde lening van €425.000 aan LDEB. B.V.

Voor een uitgebreide toelichting op de financiering wordt verwezen naar bijlage 6 Memo financiële gevolgen gemeente (vertrouwelijk)

Het bedrijfsplan is door adviesbureau 3P Strategy beoordeeld (second opinion). Het belangrijkste aandachtspunt was de Bijdrage Aansluitkosten (BAK). De BAK is verlaagd door de inzet van klimaatgelden. De BAK is getoetst en kan als zeer redelijk worden beoordeeld.

Armoede effect rapportage

Het energiesysteem in Nieuwveense Landen zorgt voor een verlaging van de energielasten en voor meer comfort voor bewoners (huurders en kopers) van de nieuwe wijk.

Communicatie

Na het ontwerpbesluit en het kenbaar maken van wensen en bedenkingen wordt dit via een persbericht gecommuniceerd. Wanneer de goedkeuringsprocedure bij de provincie Drenthe is doorlopen wordt de uitkomst eveneens kenbaar gemaakt via een persbericht.

De daadwerkelijke oprichting van het bedrijf is op 12 december 2011 voorzien. Indien de oprichting volgens planning loopt kan dit heugelijke feit samen met [REDACTED] van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu worden gevierd.

Uitvoering

Voor de oprichting van het bedrijf moeten de volgende stappen worden doorlopen:

Stap 1. Collegebesluit

Stap 2. Wensen en bedenkingen gemeenteraad

Stap 3. Raadsbesluit

Stap 4. Bij geen wensen en bedenkingen besluit aan Gedeputeerde Staten voorleggen.

Stap 5. Oprichting LDEB B.V. (december 2012)

De besluitvorming bij Rendo Duurzaam, Waterschap Reest en Wieden en Provincie Drenthe loopt parallel aan de besluitvorming bij de gemeente.

Bijlagen

1. Memo waarom LDEB en waarom een B.V.
2. Brief gemeenteraad kenbaar maken wensen en bedenkingen
3. Brief gedeputeerde staten provincie Drenthe verzoek goedkeuring besluit tot oprichting LDEB B.V.
4. Bedrijfsplan, juridische bijlagen en reactie op second opinion september 2011 (vertrouwelijke bijlage)
5. Akkoord op Hoofdlijnen Rendo-Gemeente-Waterschap, concept d.d. 26 juli 2011 (vertrouwelijk)
6. Memo financiële gevolgen gemeente, 12 september 2011 (vertrouwelijk)
7. Memo staatssteun (vertrouwelijk).

Raadsvoorstel

Steller: ██████████

Afdeling: O&S

Behandeling door Documentatie

- toevoegen aan flow
 nieuwe flow raadsvoorstel

De volgende documenten moeten ook worden toegevoegd:

1. Memo waarom LDEB en waarom een B.V.
2. Brief gemeenteraad kenbaar maken wensen en bedenkingen
3. Brief gedeputeerde staten provincie Drenthe verzoek goedkeuring besluit tot oprichting LDEB B.V.
4. Bedrijfsplan, juridische bijlagen en reactie op second opinion september 2011 (vertrouwelijke bijlage)
5. Akkoord op Hoofdlijnen Rendo-Gemeente-Waterschap, concept d.d. 26 juli 2011 (vertrouwelijk)
6. Memo financiële gevolgen gemeente, 12 september 2011 (vertrouwelijk)
7. Memo staatssteun (vertrouwelijk).

De bijlagen 1 tot en met 3 zijn openbaar. Op de bijlagen 4 t/m 7 is artikel 10 lid 1 van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) van toepassing omdat het informatie bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.